

Trægulve

Afslibning

Vejledningen gælder for afslibning af ældre gulve som led i renovering og opretning af trægulvets overflade.

Instruktionerne er generelle og erstatter ikke leverandør-anvisninger for afslibning og overfladebehandling.

Branchevejledningen angiver kravene til:

- Gulvets tilstand før afslibning
- Den valgte slibemetode
- Sikkerhed ved slibning

Afslibning

Ved afslibning forstås her at gulvfladen bliver afslebet til rent træ, og dermed fri for gamle overfladebehandlinger.

Efter færdigslibning skal gulvet fremstå plant, jævnt og ensartet, uden spring, sliberande eller striber.

Afslibningsresultatet afhænger altid af trægulvets tilstand. Har gulvet store fuger mellem brædderne, revner og sprækker, dybe huller, sømhuller eller andre dybe beskadigelser, kan de ikke fjernes med en afslibning. Men med en fornuftig normal afslibning, der ikke reducerer gulvtykkelsen unormalt, vil selv et gammelt gulv fremstå fornyet, men med sin oprindelige patina og struktur.

Afslibning af nye gulve i forbindelse med lægning er beskrevet i *TRÆ 64 Trægulve – Lægning*.

Efterbehandling

Afslebne gulve bør støvsuges omhyggeligt og overfladebehandles umiddelbart efter afslibningen for at opnå det bedste resultat.

Overfladebehandling med lak, lud, sæbe og olie er beskrevet i TRÆfaktavejledningen 07, 08 og 09, samt i leverandøransvisninger.

Skal overfladebehandlingen udføres senere, skal gulvet afdækkes helt, se yderligere i *TRÆ 63 Trægulve – Valg og vedligeholdelse*.

Krav

Underlaget for gulvet skal være stabilt og uden svigt, fordi lokale nedbøjninger ved færdsel på gulvet vil medføre ujævnt og dermed utilfredsstillende slibningsresultat. Det gælder derfor at:

- Strøgulves opklodsninger skal være stabile
- Svømmende gulves underlag må ikke have væsentlige lunker
- Bjælkelag må ikke være eftergivelige.

Fastgørelsen af gulvet i form af søm, skruer eller lim skal være i orden.

Gulve egnet til afslibning

De fleste trægulve kan afslibes. Hvor mange gange det er muligt, afhænger af tykkelsen på gulvets slidlag eller trægulvets tykkelse.

Gulve, der tidligere er afslebet, eller som har en særlig opbygning eller overfladebehandling, kan begrænse mulighederne. Derfor bør alle trægulve undersøges før de afslibes.

Afslibning bør kun foretages på træ med 6-10 % træfugt og i rum med en luftfugtighed på 30-60 %. De svind eller udvidelser i gulvet og fuger, der kan forekomme, når fugtigheden ligger uden for de angivne intervaller, kan medføre skader på den efterfølgende overfladebehandling og evt. fugesparring.

Gulve uegnet til afslibning

- Gulve med et restslidlag mindre end 2 mm
- Laminatgulve og finergulve.

Gulve, der er lakeret med en såkaldt anti-scratchoverflade, kan være vanskelige at afslibe. Det er en fabriksbehandling, så søg råd hos gulvleverandøren.

Kontrol af gulv før slibning

Er der usikkerhed om et gulv er egnet til afslibning, kan information på faktura, i lægningsvejledning, brochurer eller lignende hjælpe. Når produktnavnet kendes, vil gulvleverandøren kunne oplyse, om gulvet er egnet, og hvor tykt slidlaget oprindeligt var.

Slidlagets tykkelse bør altid kontrolleres forud for afslibning, især når gulvet tidligere er afslebet:

- På massive gulve er afstanden fra overflade til fer/not samlingen væsentlig. Den måles med et tyndt metalblad
- På lamelgulve kan der foretages en boreprøve med mindst $\varnothing 12$ mm bor, eller måles i en fuge, hvor slidlaget er synligt
- Lamelgulve bør også kontrolleres for løst slidlag.

Reparation og udbedring

For at opnå et tilfredsstillende sliberesultat skal gulvet gennemgås, og mangler skal udbedres:

- Synlige sømhoveder i bræddegulve skal dykkes inden afslibning for ikke at ødelægge slibepapir eller forårsage gnistdannelse i slibestøvet
- Har dele af slidlaget løsnet sig, skal det limes fast før afslibning
- Større skader og knasthuller bør udluses eller spartles før slibning
- Gulvet skal rengøres for eventuelle rester af olie, fedt, mørtel, spartelmasse, silikone mv.
- Sandlister og kantlister ved døre skal være fjernet.

Svigt ved afslibning af lamelgulve

Ved afslibning af lamelgulve vil der altid være en risiko for at dele af slidlaget løsner sig, fordi slidlaget er limet til den underliggende del af gulvbrættet. Er der mistanke om muligt limslip, f.eks. fordi gulvet har været vandskadet, bør gulvet ikke afslibes.

Afslibningsmetode

Afslibning af ældre trægulve foretages normalt i 3 trin:

Grovslibning

Har til formål at fjerne alle tidligere overfladebehandlinger og mærker i overfladen samt udjævne gulvet. Gulvets tilstand er bestemmende for hvor groft slibepapir, der skal anvendes. Normalt anvendes papir med korn 36 eller grovere til meget ujævne gulve og gulve med mange laklag. Slibningen foretages med et højt valsetryk på slibemaskinen. Til jævne gulve kan der grovslibes med kornstørrelse svarende til mellemslibning, korn 60 eller 80.

Mellemslibning

Mellemslibning har til formål at fjerne slibespor efter grovslibningen. Slibningen udføres i to trin, første trin med slibepapir korn 80 eller grovere, og der afsluttes med slibepapir korn 100 på nåletræ (fyr, douglas, gran mv.) og med korn 120 på løvtræ (eg, ask og alle tropiske træarter). Slibningen foretages med et lavt valsetryk på slibemaskinen.

Kanter slibes normalt med lidt grovere kornstørrelse end det øvrige gulv for at opnå så jævnt et sliberesultat som muligt, og med samme struktur langs kanterne som gulvet i øvrigt.

Finslibning

Den afsluttende finpudsning af overfladen har dels til formål at udjævne de områder med forskellig slibestruktur, som fremkommer ved slibning med kantsliber og båndslibemaskine, og dels at opnå en jævn overflade for den efterfølgende overfladebehandling. Efter afslibningen skal gulvfladen være fri for strukturforskelle mellem kanter og gulvfladen i øvrigt.

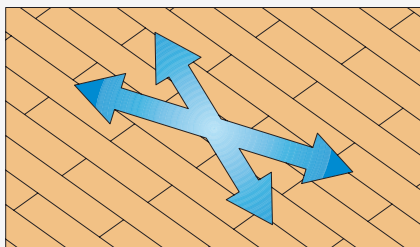
Finslibningen udføres med en rondelslibemaskine forsynet med slibenet, der modsvarer korn 100 på nåletræ og korn 120 på løvtræ. Alternativt kan båndslibemaskinen anvendes til finslibning, når der arbejdes med lavest muligt valsetryk.

Afslibningsretning

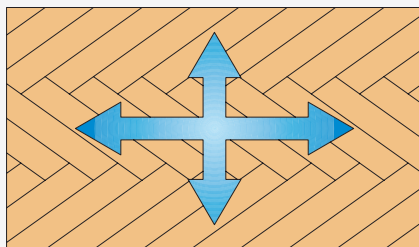
Bræddegulve grovafslibes diagonalt, se figur 1, *Planslibning af bræddegulv*. Mellemslibning og finslibning foretages i bræddernes længderetning, se figur 1, *Finslibning af bræddegulv*.

Gulve med rudemønster, sildebensmønster og tilsvarende mønstre, hvor træet ligger i forskellige retninger slibes først diagonalt, se figur 1, *Planslibning af mønsterparket*, og afslutningsvist i rummets længderetning, alternativt i samme retning som det indfaldne dagslys, se figur 1, *Finslibning af mønsterparket*.

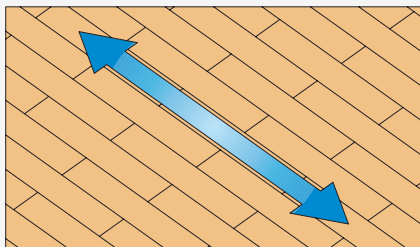
I små rum kan afslibningen udføres med båndsliber i træets længderetning. Hvor dette ikke er muligt, kan slibningen udføres med rondelsliver. I meget små rum kan slibningen undtagelsesvis udføres på tværs af træets længderetning, men resultatet bliver normalt ringere.



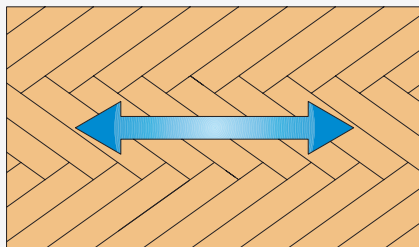
Planslibning af bræddegulv



Planslibning af mønsterparket



Finslibning af bræddegulv



Finslibning af mønsterparket

Figur 1 Afslibning af trægulve.

Hjørne, trapper mv.

Vanskeligt tilgængelige gulvarealer, f.eks. hjørner og tilslutning til rør, søjler mv. slibes normalt med kant- eller næbsliber. Til små vanskeligt tilgængelige hjørner kan der anvendes skrabejern. Trapper slibes normalt med kant- eller excentersliber.

Sikkerhed

Slibestøv påvirker slimhinder og lunger, og kan være kræftfremkaldende ved længerevarende påvirkning. Derfor bør følgende beskyttelsesforanstaltninger altid følges:

- Anvend åndedrætsfilter mod slibestøv
- Brug slibemaskiner med støvsuger udstyret med HEPA-filter
- Anvend høreværn.

Slibestøv i alle former er brandfarligt og kan selvantænde. Derfor bør følgende sikkerhedsforanstaltninger altid følges:

- Støvsugere skal altid tømmes for slibestøv efter endt slibning
- Slibestøv afbrændes eller opbevares brandsikkert udendørs
- Tilslut maskiner til elforsyning med fejlstrømsafbryder.

Trægulve – Afslibning

TRÆfakta 10, *Trægulve – Afslibning* indgår i en serie af branchevejledninger, som udarbejdes i et fagligt forum for trægulve under fællesmærket TRÆgulve.

Det faglige forum for trægulve er et samarbejde mellem ledende gulvproducenter, gulvleverandører og brancheorganisationer med det formål, at videreudvikle den faglige viden om anvendelse, lægning og vedligeholdelse af trægulve, og at fremme kvaliteten og anvendelsen af træbaserede gulve.

Bag det faglige forum for trægulve står Boen Danmark, Danadeco A/S, Dansk Byggeri Træsektionen, Dansk Byggeri Gulvbranchen, Junckers Industrier A/S, Moelven Danmark A/S, Moland Byggevarer A/S, Novopan Træindustri A/S, Oscon ApS, Tarkett A/S, Timberman Denmark A/S og Træinformation.

Træinformation er sekretariat for samarbejdet og branchevejledningerne indgår i TRÆfakta serien, som en videreudbygning af branchestandarderne i håndbøgerne TRÆ 63 Trægulve – Valg og vedligeholdelse og TRÆ 64 Trægulve – Lægning

TRÆgulve

TRÆfakta 10
Udgave 01, januar 2016
Manuskript: Træinformation
Copyright ©Træinformation 2016
ISBN 978 87 90856 45 8

TRÆ
Information